

DEMÉNY PÉTER

Legénylakás

Játsszák: DÉNES ZSÓFIA, ZSUKA
BALÁZS BÉLA
CSINSZKA
DÉNES ZSÓFIA ANYJA

Balázs Béla lakása.

DÉNES ZSÓFIA: Egész kellemes kis legénylakás, Béla, gratulálok. De mi van ezzel a rengeteg kulccsal? Nincs itt ennyi ajtó.

BALÁZS BÉLA: Kedves Zsuka, üljön le szépen. Kér kávét?

DÉNES ZSÓFIA: Ne udvariaskodjon, hanem válaszoljon a kérdésemre.

BALÁZS BÉLA: Miért nem ül le?

DÉNES ZSÓFIA: Félek, hogy ülve maradok.

Csend.

BALÁZS BÉLA: Örülök, hogy tetszik. Próbáltam ízlésesen berendezni, hiszen tudja...

DÉNES ZSÓFIA: Én csak azt tudom, Béla, hogy maga nagyon kerülget valamit. Mit akar a kulcsokkal?

BALÁZS BÉLA: Kulcsok nélkül egy lakás olyan üres, mint...

DÉNES ZSÓFIA: Ne erőlködjön már, és ne érezze magát Ady Endrének. Bizonyos pillanatokban ő sem érzi magát annak, higgyc el. De ő legalább ő, akárhogy is.

BALÁZS BÉLA: Teát?

DÉNES ZSÓFIA: Mi van a kulcsokkal???

BALÁZS BÉLA: (*megszeppen*) Elnézést, imádott Zsuka.

DÉNES ZSÓFIA: Istenem, hogy miért menekülnek a férfiak egoizmusba vagy szecesszióba, mikor egyszerűen mondani szeretnének valamit?!

BALÁZS BÉLA: Szóval... egy darabon dolgozom... Életem főműve lesz, érzem... A kékszakállú herceg megnősül, és szíve választottját a várába viszi... a lány szülei nem tehetnek semmit... a várban hét ajtó van... régi szimbólum... mitikus... misztikus... Judit... így hívják a nőt... sorra elkéri őket... és... ezt nem kellene tennie... mert a kíváncsisága végzetesnek bizo-

DEMÉNY PÉTER (Kolozs-vár, 1972) költő, író, a Látó szerkesztője. Legutóbbi kötete: A kíméletlen látás – Bánffy Miklós irodalmi portréi (Lector kiadó, Marosvásárhely, 2018). Marosvásárhelyen él. Méray-díjas (2001), Déry Tibor-díjas (2012).

nyul... nem áztatom magam azzal, hogy a Bandi nyomába lépek... de talán megközelítem valamennyire... amennyire a magam szerény tehetségéből kitelik...

DÉNES ZSÓFIA: Pfüj, ne eunuchoskodjon már. Szultán akar lenni, de fél a háremhölgyektől?! – Azért hozott ide, hogy megkíméljen egy kékszakállútól? Maga tényleg azt hiszi, hogy olyan naiv vagyok? Azt hiszi, kulcsokat kéregetek, amikor az életemről van szó? És hogy hagyom megcsalni magam?

BALÁZS BÉLA: Ó, istenem.

DÉNES ZSÓFIA: Béla, maga már egészen olyan, mint a hercege a méla basszusával. Ugye, tudja, hogy opera lesz belőle? Aki nem basszus szólamra írja a herceget, azzal szóba se álljon. Meg saját magával sem, amíg ilyen bátortalan. Bandi gyáva ember, de a versben soha nem tudott hazudni, vagy még azt is őszintén tette. – Azt hiszi, nem tudtam? Feleljen, kérem.

BALÁZS BÉLA: Azt. Hiszen rejtegettük, takargattuk, óvtuk mindentől. Magát is.

DÉNES ZSÓFIA: Adok magának egy tanácsot. Ne higgye a nőket naivaknak csak azért, mert nagy kalapokat viselnek. Megígéri nekem?

BALÁZS BÉLA: ...

DÉNES ZSÓFIA: Ígérje meg!

BALÁZS BÉLA: Megígérem.

DÉNES ZSÓFIA: Rendben. Nem bánja meg. És most jól figyeljen: mindent tudok, és mindennel számoltam. A maga barátja nagy költő, de nem való másnak. Hallom, kísérettel vonult fel az Eiffel-toronyba, hogy szegény Bölönit majd kitörte a frász. Hancúrozik, aztán meglepődik, hogy vérbajos. De persze nem volt mersze levetni magát, a pompózus gesztusok mindig is fontosabbak neki, mint az igazság. Végül egy kocsmában kötöttek ki. Nagy gesztusok szeszes temetője... A maga barátja igazán nagy költő, de...

Ricsaj, lárma, sikítózás. Dénes Zsófia anyja és Csinszka robban be. Az Anya valószínűleg rángatja maga után Csinszkat.

DÉNES ZSÓFIA: Csak nem tette meg, anyám, hogy idehozta ezt a hölgyet? Több méltósággal viselkedjen, kérem. Hiszen ez egy várkisasszony! *(Hirtelen teljes erőből pofon vágja Csinszkat, az meglepetten leül.)* Ne féljen, többet nem bánom, Béla. Mi történt, előügetett magából a lovag?

BALÁZS BÉLA: De kedves Zsuka, ez semmiképpen sem úrilányhoz méltó viselkedés.

DÉNES ZSÓFIA: *(kitörő szenvedéllyel)* Maga szerencsétlen! Én az életemről beszélek, még mindig nem érti??? A szerelmemmel fogok szakítani, és maga viselkedéséről fuvolázik??

ANYA: Örömmel hallom, kislányom. Ez a poéta az alkohol rabja, aki...

DÉNES ZSÓFIA: Anyám, kérem szépen, hallgasson. Nem is tudom, magának mi a költő. Egy medvebőr a vadászlakban?! Hát tudja meg, hogy számomra viszont a medve, még mielőtt lelőtték, és ha lelőtték, már nem is érdekel, és a versei sem érdekelnek. Mindig is kedvetlenül figyeltem, hogy úgy olvassa a verseket, mint a levesreceptjeit, és alig várja, hogy felkiálthasson, amikor elrontottak valamit. Mintha a költők valami könnyű hozzávalókból készülnének, amelyeket a piacon vásárol meg az ember.

ANYA: A leveseimen nőttél fel, szemtelen. Az egész életemet a levesekre építettem, de azért ne hidd, hogy nem tudom, mi a sült medvetalp, ha már a medvés metaforákat hozod fel nekem. Egész jól felneveltelek, iskolázattalak, eltartottalak, persze apáddal együtt. Nem emlékszem, hogy olyan nagyon tiltakoztál volna ellene.

DÉNES ZSÓFIA: És hogyan tiltakoztam volna?! Mire az ember megéri a tiltakozásra, máris elvették tőle a boldogságát, már meg sem tudja teremteni. Már ott tart, hogy szinte örül, ha egy ilyen szende vámpír elragadja tőle. Már megszokta a leveseket, és büszke a jó ízlésére, amellyel titokban jó ételeket is fogyaszthat.

CSINSZKA: De hát én szeretem...

DÉNES ZSÓFIA: Már hogyan szeretnéd, te mucsai várúrnő! A svájci leányintézetből szeretheted is, az semmibe sem kerül. Majd megérezed a hányászagot, ne félj! De akkorra már késő lesz. Olvashatod a gyöngybetűs leveleidet. Miért is őket szereti mindenki?! Az őz-szemükkel, az ártatlan tekintetükkel, az érintetlenségükkel. Mintha nem lenne az érintetlenség százszor embertelenebb, mint a bűn.

CSINSZKA: Kikérem magamnak ezt a hangot! Én éjszakákat sírtam át, a párnámat öleltem, lerúgtam a paplanomat, én mindent átgondoltam.

BALÁZS BÉLA: Hölgyeim, kérem...

DÉNES ZSÓFIA: Mi az, Béla, zavarja, ha a nők is éreznek? Ön nem is arról ír, hogy a kulcsok végzetesek, hanem hogy a nők nem viselkednek illő módon! Nem szégyelli magát?! Bemutat neki, aztán ezt is bemutatja? Mi maga, ágyonálló?!

CSINSZKA: Én minden pofont és minden sértést hazaviszek, de Bandit is, mert más nem szeretheti, csak én, nem is tudja szeretni más. Én összeveszttem az apámmal, aki majdnem kitagadott, de ha kitagadott volna, se bánám. Én minden reggel és minden délben és minden este veled kezdtem a Miatyánkot, és veled folytattam, onnan, hogy „ki vagy a menyenyekben”, azon át, hogy „a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”, odáig, hogy „mindörökké, Ámen”. Én nemhogy élni, hanem halni sem tudok nélküle, érti?! És engem akárhányszor pofon vághat, még csak vissza sem ütök, meg sem fordul a fejemben, de nekem ő kell, érti?! Csak ő. És én az ilyen barátok segítségét, mint Béla,

százszor és ezerszer megköszönöm, de nem tartom egyébnek, mint ami: szent kötelességnek egy nagy emberrel szemben. És engem nem érdekel a jegyesség, mert mi másutt kötöttünk jegyességet, fagyos, északi régiókban, amelyek azonban mégis forrók, forrók, forrók!

ANYA: Már úgy is beszél, mint ő. A levelek révén elkapta a nyelve pestisét. Hát vigye, amerre lát. És vissza ne engedje többé soha. Én a lányomat nem martalócoknak neveltem. Sem betegeknek. Egy férje már volt, bocsássa meg neki, aki akarja.

DÉNES ZSÓFIA: Hát kinek, anyám? Unalmas táblabíróknak? Vagy még unalmasabb kereskedőknak?! Meg lehetne szervezni az unalom versenyét azoknak a férfiaknak a részvételével, akiknek maga szánt. Pályázatot lehetne kiírni nekik! Bár talán még azok is jobbak, mint a képmutatók.

BALÁZS BÉLA: Igazságtalan hozzám. Én csak egy barát vagyok a nagyobbik árnyékában. Mindenben első volt, mindenkinél. És mindegy, hogy mi a végzetes, Zsuka, ha az ember boldogtalan, és érzi, hogy ez soha nem fog megváltozni.

DÉNES ZSÓFIA: *(Csinszkához)* Nem néztem ki ennyi szenvedélyt magából. Nagy szavakat mond valóban, de őszintén átérzi őket. Ha lehetne, visszavenném azt a pofont. Kérem, bocsásson meg.

CSINSZKA: ...

BALÁZS BÉLA: Zsuka...

DÉNES ZSÓFIA: *(üvölt)* Maga ne szólítson Zsukának! Megértette???

Csend.

DÉNES ZSÓFIA: Kérem, tegye a kezét a fejemre.

ANYA: Kislányom...

DÉNES ZSÓFIA: Ne törődjön mással. Ne törődjön senkivel, aki ebben a szobában van, se azzal, aki nincs itt. Halálra fogja sérteni magát, de senki nem kísérheti a halálba, csak maga.

CSINSZKA: De hát... Az előbb megüt, most meg...

DÉNES ZSÓFIA: Nincs idő finomkodni. Benne szép a vágy, de nem szép az élet. És nem akar élni, egyáltalán nem. Az a vers hazudik. – Bocsásson meg.

CSINSZKA: Megbocsátok.

DÉNES ZSÓFIA: Így. Maga pedig, anyám, menjen haza, és ne kerüljön a szemem elé egy ideig. Magát soha többé nem akarom látni, Béla.

BALÁZS BÉLA: De hát én csak...

DÉNES ZSÓFIA: Ó, tudom. Maga csak azt szerette volna, ha pofonok és sírások nélkül fejet hajtok az előtt, hogy egy nagy költő azt csináljon velem, amit akar.

ANYA: Ha legalább...

DÉNES ZSÓFIA: Ne szóljon közbe, anyám, maradjon a receptjeinél. Bandinál nagyobb költő nincs, nem is lesz. A tisztaság gyémántként ragyog benne, de ő a moslékban tocsog. Ez igaz, de nem a maga igaza. A költők nem illemtanárok, és nem korrektül végigfőzött levesek.

BALÁZS BÉLA: Az élő Istenre kérem, Zsuka, álljon meg, és hallgasson végig.

DÉNES ZSÓFIA: Az az érzésem, hogy Isten halott. Én nem leszek boldogtalan csak azért, mert összetéveszttem a boldogságot a katzenjammerral. Azért leszek boldogtalan, mert a magam módján szeretnék bátor lenni. Íme, most hát egy kis életfilozófiát is kapott, hátha jót tesz a meséjének. Most, hogy anyám elment, ennyi őszinteséget megengedhetek magamnak. Isten áldja, Béla, és felejtse el. Nem haragszom magára.

CSINSZKA: És én?

ANYA: Én nem nézem ezt tovább. Kérem, bocsássák meg, hogy idejöttem, de a szerencsétlen, élhetetlen lányomért tettem.

DÉNES ZSÓFIA: Íme, a magyar anya! Az „ides”! Szépen mosolyog, aztán csak a fia lueszéről bír beszélni, meg arról, hogy nem vitte semmire, holott már az öccse is gimnáziumi tanár. Gim-ná-zi-u-mi ta-nár!!! A mi anyáink a szülő gyilkosok! Ez nincs szépen mondva, de azért nem kevésbé igaz. Ha ma nem jött volna ide, akkor is itt lenne abban a konok fejemben.

ANYA: *(Nézi a lányát. Aztán lassan, méltóságteljesen elmegy.)*

Csend.

DÉNES ZSÓFIA: Mi az, már a győztes is a vesztestől kér bocsánatot?! – Maga csak éljen, ameddig és ahogyan tud. És ne féljen Bélától, nem az erényöve kulcsát keresi. Ha még megvan. – Bocsásson meg.

CSINSZKA: Tudja...

DÉNES ZSÓFIA: Talán mégis maga a bátor, ki tudja. És talán maga lesz boldog. Szidom anyámat, de én meg mintha a boldogság receptjével rendelkeznék. – Nem nyújtom tovább. Legyen boldog. Őszintén kívánom Önnek. És főleg neki. Csak azt ne higgye, hogy nem szerettem. Mert szerettem.

Kilép az ajtón.

Függöny

Az előadásképeket VIGH LÁSZLÓ MIKLÓS készítette

*A Szigligeti Stúdió fekete termében a novemberi bemutaton
a szervezők nevében Simon Judit köszöntötte a közönséget*

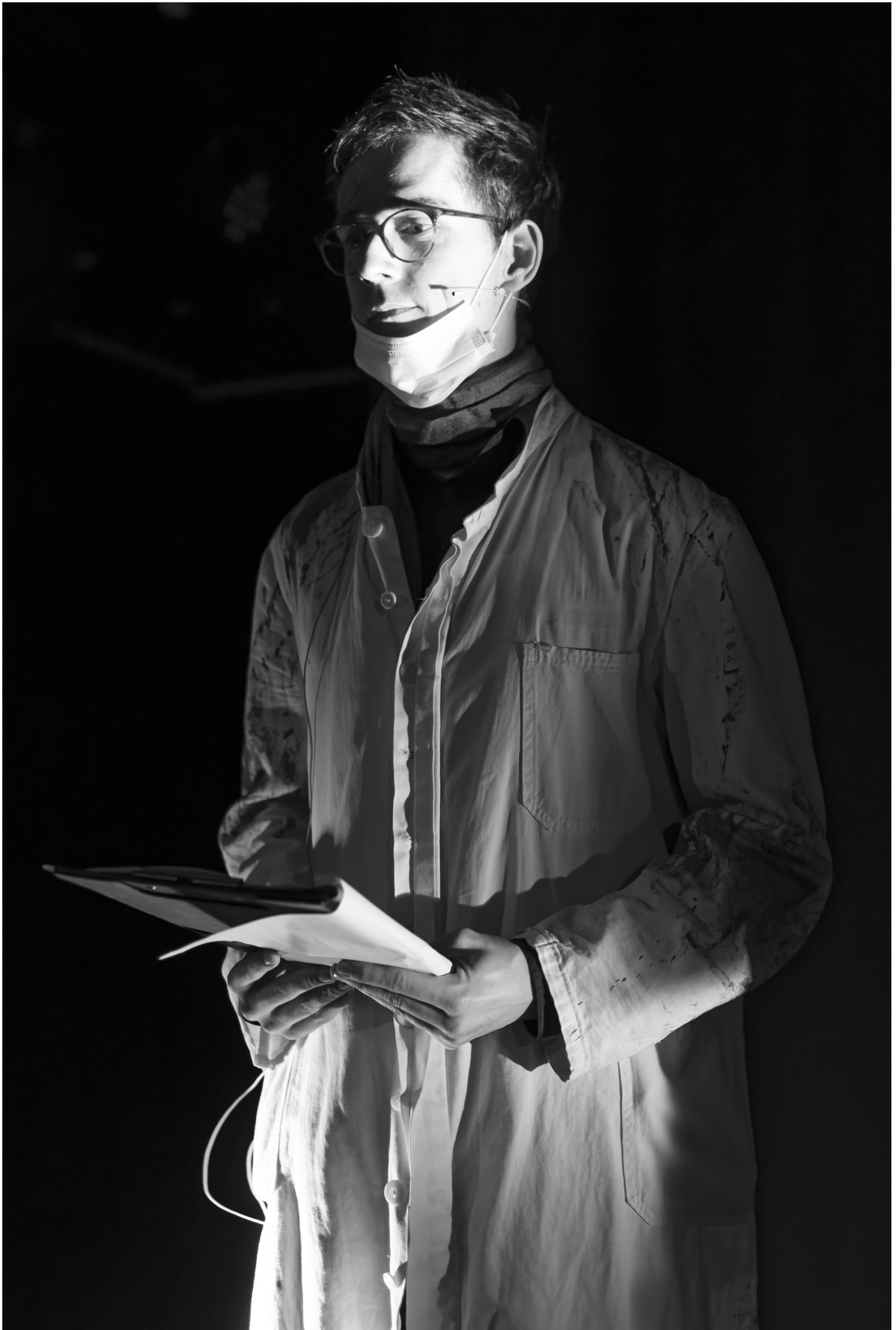
*Részlet Lovassy Cseh Tamás
darabjából*

*Tőtös Ádám, ifj. Kovács Levente
és Tasnádi-Sáhy Noémi*

36

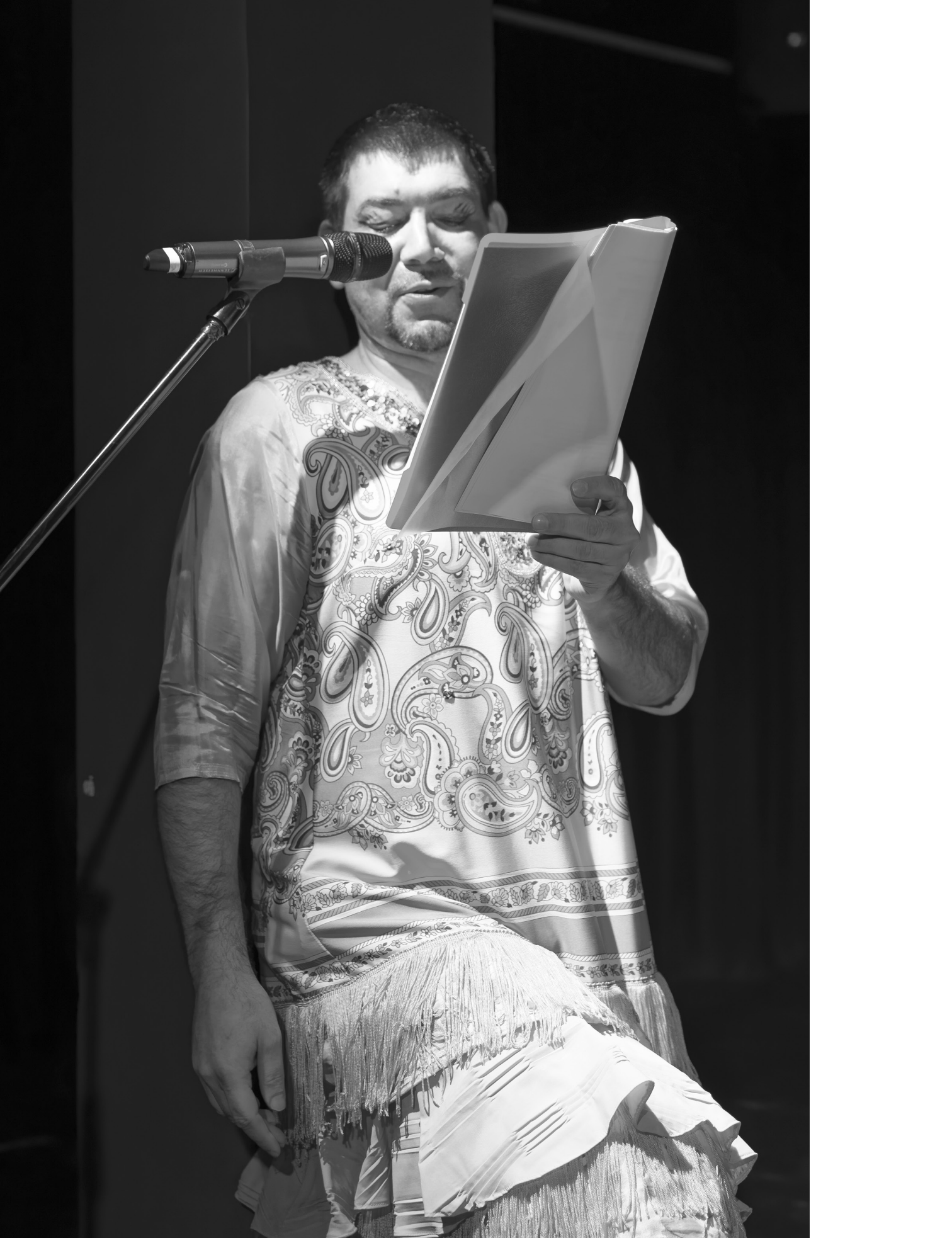

*Tótfős Ádám, ifj. Kovács Levente
és Firtos Edit*

*Román Eszter és Balogh Attila
az Apokrif Ady-versekben*

Csatlós Lóránt

*Jelenet Bíró Árpád Levente
darabjából*

45

Köszönjük szakmai partnerünk, a Szigligeti Színház valamennyi munkatársának a Drámakihívás sikeres megszervezéséhez nyújtott önzetlen segítségét.

*Előterben Balogh Attila
és Csatlós Lóránt*

Szotyori József

46

*Kardos M. Róbert, Szotyori
József és Kovács Enikő
a Legénylakásban,
Demény Péter darabjában*

